

Constitutioneel eczeem

Mijke Breukels, kinderarts

Peter Verbruggen, huisarts

Finn is ons vierde kind.

Omdat de andere drie kinderen direct vanaf de geboorte erg allergisch waren zijn wij zeer voorzichtig met het geven van voedingsmiddelen.

Tijdens de zwangerschap heb ik geen noten en pinda's gegeten. Finn heeft één jaar borstvoeding gehad waarbij ik zelf een dieet heb gevolgd (geen ei, koemelk, noten)

Omdat hij voortdurend eczeem heeft is het nauwelijks na te gaan welke voedingsmiddelen het eczeem verergeren

Vraag 1:

De diagnose constitutioneel eczeem (CE) wordt gesteld op grond van:

- A: Anamnese van jeuk met tenminste 3 nevenscriteria
- B: Anamnese van astma, hooikoorts, voedselallergie en droge huid, jeuk is niet obligaat
- C: Typische klachten aangevuld met gericht onderzoek

Vraag 2:

De behandeling van CE bestaat uit:

- ▶ A: hypoallergene voeding
- ▶ B: symptomatische behandeling
- ▶ C: zowel A als B

Vraag 3:

Klasse 3 corticosteroiden...:

- A: ...zijn pas veilig toe te passen na de puberteit
- B: ...verbeteren/optimaliseren de huidbarriere
- C: ...kunnen veilig gesmeerd worden na het 1^e levensjaar

Vraag 4:

CE wordt genetisch bepaald door genen voor:

- A: huid
- B: immuunregulatie
- C: atopie
- D: alle drie van deze opties

Vraag 5:

Als smeren met corticosteroiden niet aanslaat...

- A: moet eerst gecontroleerd worden hoe de therapietrouw (“smeertrouw”) is
- B: moet onverwijld aanvullend onderzoek naar voedselallergie ingezet worden
- C: moet overgestapt worden op teer of topische immunomodulatoren

Constitutioneel eczeem

- Jeukende huidaandoening
- Vaak (maar niet obligaats) positieve familie-anamnese voor atopie
 - Voedselallergie
 - Astma
 - Allergische rhinitis/conjunctivitis
 - Constitutioneel eczeem
- Chronisch recidiverend beloop
- Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk

Constitutioneel eczeem

- Vaak eerste uiting van atopie
- Droge huid al bij geboorte aanwezig
- Na 2-3 maanden jeuk bij acuut (nattend) eczeem op
 - strekzijden armen/benen
 - gelaat

(5-10 % van de zuigelingen heeft CE)

Kenmerken CE

Hoofdcriterium: jeukende huidaandoening

Nevencriteria ≥ 3

- anamnese van eczeem in plooiën (ellebogen, knieën, nek en/of wreeven; bij kinderen < 18 maanden wangen, strekzijden van armen en benen)
- persoonlijke anamnese van astma of hooikoorts (<4jr: 1ste graad familielid)
- voorgeschiedenis van droge huid
- zichtbaar eczeem buigzijden (of < 18 maanden wangen, voorhoofd en/of strekzijde ledematen)
- begin aandoening <2jr (vervalt als patient < 4jr)

Williams, Brt J Dermatol 1995;133:941

CE: klinisch beeld bepaald door

- Droge huid (verschillende genen)
- Atopie genen
- Immuunregulatie-genen (ontsteking van de huid)

Samen met omgevingsfactoren

Veel factoren kunnen het eczeem beïnvloeden

Stress

Transpiratie

Koude, wol

Heet bad

Bacteriën

Vee

huisstofmijt

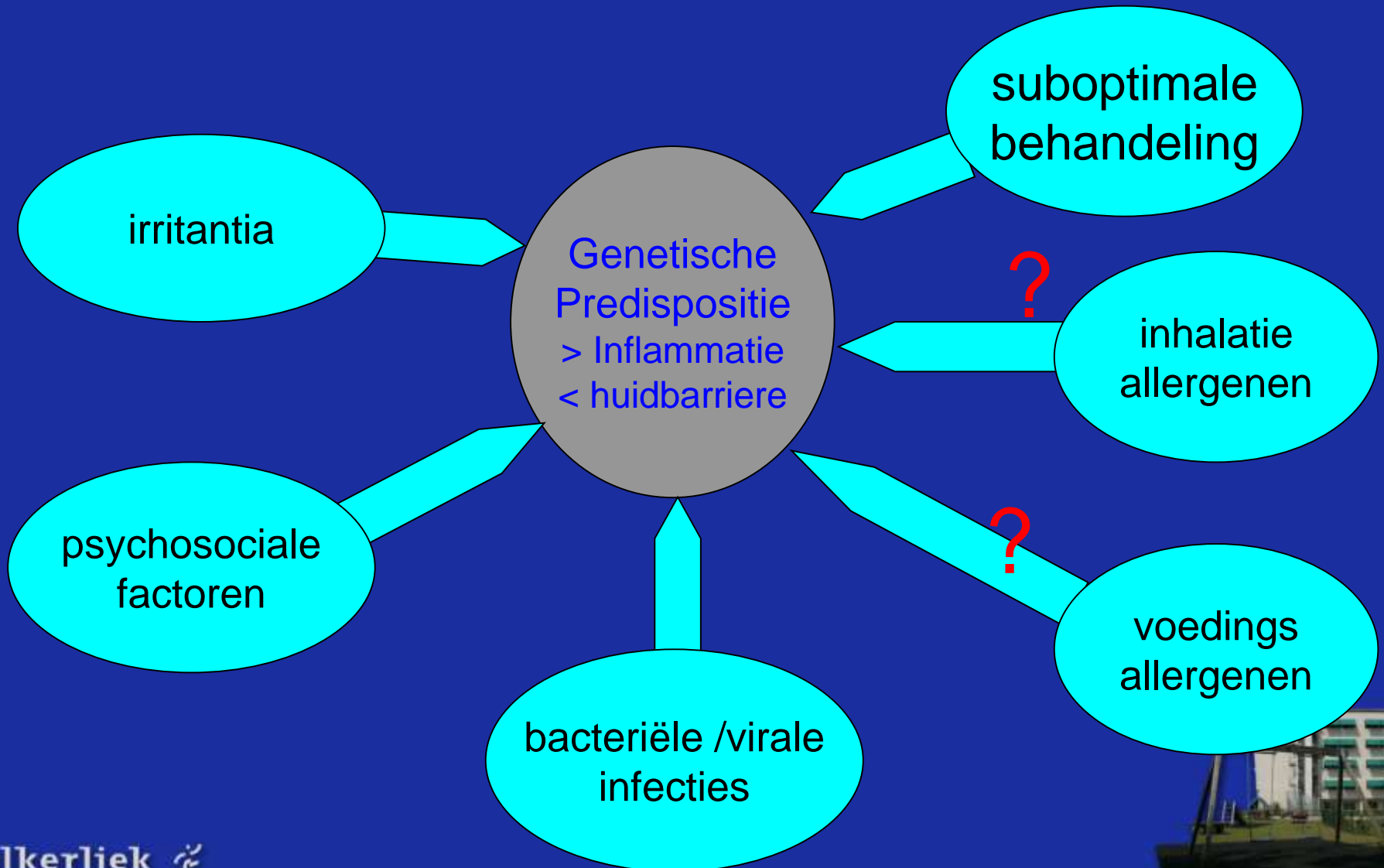
Dieren

Irriterende stoffen

Factoren van invloed op het Constitutioneel Eczeem

Relatie voedselallergie - eczeem

- Voedselallergie is niet de oorzaak van CE (juist eerder andersom waarschijnlijk!)
- Wel heeft 30% van de kinderen met matig-ernstig CE (3e lijns-centrum) ook een voedselallergie
- Alleen bij kind < 1/2 jaar oud dat niet reageert op intensieve zalftherapie moet gekeken of KMEA een rol speelt (DBPGVP)

Interpretatie eliminatie-provocatie:

Eliminatieproef:

- duidelijke en relevante *verbetering* van klachten:
kan passen bij voedselallergie
- onduidelijke, inconsistente verbetering:
sluit een voedselallergie uit
- dient altijd gevolgd te worden door provocatie
(tenzij eliminatieproef niets oplevert)

Behandeling van Constitutioneel eczeem

- Voorlichting (www.vmce.nl)
- Jeuk behandelen (ontsteking van de huid behandelen)
- Preventie: droge huid bestrijden en prikkels vermijden
- Streven naar zelfredzaamheid

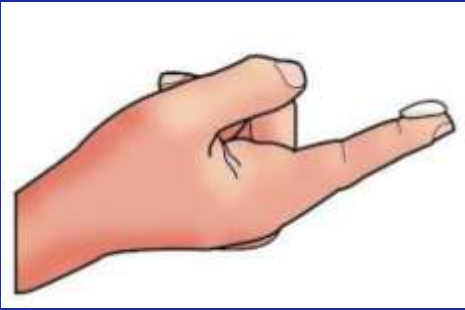

Jeuk behandelen

- Eventueel tijdelijk orale antihistaminica (fenistildruppels etc.)
- ontsteking van de huid behandelen door middel van corticosteroid-zalven (>50% van de ouders heeft een corticofobie!)
- CE dat niet onder controle komt: meestal tgv onderbehandeling.

Fingertip unit

	Hoofd/ hals	Arm/ hand	Been/ voet	Buik	Rug	Hele lichaamFTU	Per weekgram bij 1 x per dag smeren
3-12 maand	1	1	1,5	1	1,5	8,5	30 gram
1-2 jaar	1,5	1,5	2	2	3	13,5	50 gram
3-5 jaar	1,5	2	3	3	3,5	18	65 gram
6-10 jaar	2	2,5	4,5	3,5	5	24,5	85 gram
10-16 jaar	2,5	3	6	5	6	31,5	110 gram
Volwassene	2,5	4	8	7	7	40	140 gram

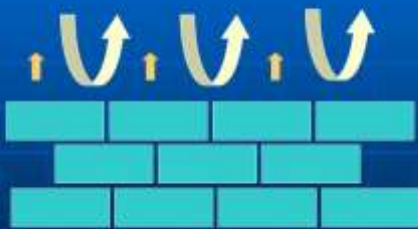
Droge huid bestrijden

- Als huid-barriere niet optimaal: hyperreactiviteit, geeft sneller ontsteking
- 1 of meer keer per dag huid helemaal invetten (liefst voor de nacht, minstens 1 uur na hormoonzalf)

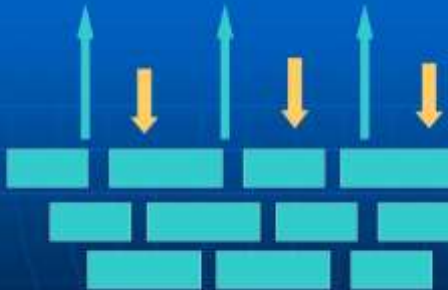

De droge huid

niet droge huid

droge huid

droge huid met zalf

Basiszalf zorgt voor een soepele huid en voor optimale bescherming

Prikkels vermijden

- Water droogt de huid uit (ontvet)
 - warm water
 - zeep
- Droog deppen i.p.v. wrijven
- Wolvezels irriteren de huid
- Zweet snel afspoelen (zout irriteert, water droogt uit)
- Emoties invloed op eczeem

Prikkels vermijden: krabben vermijden

- Nagels kort houden
- Krabpakje/handschoenen
- Alternatieven bieden: kloppen/knijpen
- Ice-packs
- Smeren met gekoelde vette zalf

Constitutioneel eczeem

- congenitale suboptimale huidbarriere
- chronische ontstekingsziekte van de huid
- exacerbaties en remissies
- verminderde kwaliteit van leven
- associatie met
voedselallergie, astma, hooikoorts
- sanatie en hypoallergene voeding niet effectief gebleken als behandeling

Hoe vet is vet eigenlijk...?

Smeerpracticum voor gevorderden!

Zet het juiste nummer bij de juiste zalf of crème.

Raad de zalf

Lanette zalf

Koelzalf (zonder rozenolie)

Cetomacrogolcrème met 20% vaseline

Lanette crème met 50% vaseline

Paraffine/vaseline in gelijke delen

Vaselinecetomacrogol crème

Goed geraden?

3.

Lanette zalf

2.

Koelzalf (zonder rozenolie)

5.

Cetomacrogolcrème met 20% vaseline

6.

Lanette crème met 50% vaseline

1.

Paraffine/vaseline in gelijke delen

4.

Vaselinecetomacrogol crème